

UNIVERSUL LITERAR

ABONAMENTUL
LEI 2,60 ANUAL
Abonamentele se fac
numai pe un an.

COLABORATORII ACESTUI NUMĂR:
Mestugean, Iudovic Daș, Dragoslav, Ana Al. Codreanu,
Adr. Sulciopă, Leonțin Iliescu, Victor Anestin, I. Rebreanu

ANUNCIURI
Linia pe pagina 7 și 8
—BANI 20—

SOSIREA A. S. R. PRINCIPEI UI CAROL IN BUCUREȘTI

VINO VATUL

— ROMAN —

— Urmare —

Omnibusul era ticat, și fu nevoi-
tă să stea deasupra; ea să se urce
sus, fu ajutată de un călător care îi
fusesse mâna cu multă amabilitate,
și o așeză lângă el pe bancă.

Era un băiat voinic de vreo 35
de ani, îmbrăcat ca muncitorii, cu
pantaloni larg de cutie și haina
de asemenea.

Perinetta, nu mai era nici ea,
grizeta elegantă și cochetă, după
care odinioară se întorceau trecătorii
ca s'o privească.

Cu rochia ei veche, cu mâinile
goale ea nu intimidă pe lucrător care
incepu a lega conversație cu ea,
pe scăpatul soarelui care începea
a fi răcoros și în apropierea nopții.

Ea se uită la el. Era roșcovan
și cu mustața ca un militar, pri-
virea sinceră, fruntea cu o dungă
severă, având în definitiv aerul u-
nui lucrător așezat, un băiat cins-
tit. După o jumătate de oră el își
povestise toată viața Perinettei.

Era din Lorena, făcuse șapte ani
armata la primul geniu și acum în
concediu, ca căprar, lucra la d.
Baschaud, un antreprenor cu vază,
după cheiul almy, unde câștiga
șapte franci pe zi. La Palaiseau a-
vea pe o soră a lui măritată cu un
potcovar, și câte odată, Duminicile,
se ducea s'o vadă, și să mai respire
puțin aer curat. Foarte acestea le
spuse într-o fugă, și cu mare incre-
dere vecinici sale de drum, căreia îi
zicea: „D-ră”, aruncându-i și câteva
ochiade bine voitoare.

— Dar d-ta, vii des la Palaiseau,
d-ră? o întrebă el. Te-am observat
în mai multe rânduri, când pleca
omnibusul. Ai rude pe aci?

— Nu, răspuse ea fără a se gâ-
di ce-i răspunde. Am copilășul meu
la doică.

— Iartă-mă, d-nă reluă el; eu îți
spuneam „D-ră”... Dar ești așa de
tânără, să nu te superi?...
Perinetta era încă sub impresia
amenințărilor doicei; nenorocita a-
vea nevoie să se plângă și să-și po-
tolească amarul.

— Va! zise ea, zi-mi cum vrei...
Am un copil, dar tatăl m'a părăsit...
Povestea multora, nu e așa?

Și cu ochii în jos, cu vocea tre-
murând povesti și ea lucrătorului
toată povestea amorului ei. El o ascu-
ta cu multă atenție și serios, și
câte odată îngâna: „biată fată!”

— Da... așa e viața... îi holboro-
si el, după ce Perinetta sfârși de
vorbit.

În fața observatorului, Perinetta
făcu somn vizitiului să oprească, ca
să se dea jos, căci locuia în strada
Ulm. Lucrătorul deși locuia totmai
pe canalul Saint-Martin, sacrifică
și el omnibusul, se dete jos cei din-
tâi, și pentru a ajuta pe Perinetta,
o apucă de mijloc cu amândouă
rădănilor, și o puse pe pământ. Apoi
foarte sfios, cu pălăria în mână o
întrebă:

— Duminica viitoare te mai duci
la Palaiseau? Vocea îi era turbu-
rată.

— De sigur... La revedere d-le.

— La revedere, d-ră!

Duminica viitoare făcură din nou
drumul împreună, și convorbiră ca
doi prieteni vechi. Acela sus, pe
bancuță, în aer curat, în fața ceru-
lui înverzit de Septembrie, florista
se simțea bine, aproape fericită, a-
propo de acel voinic, care își instal-
oa glasul pentru a-i fi plăcut. Ea
gâncea că ar fi văd să o curtează-
că, dar că nu îndrăznea.

Așa îi plăcea; el nu era îndrăz-
net, ca alții alții pe cari îi cunos-
cuse, și care o părăsise după ce își
rădăsesse de ea!

După ce Prosper Aubry — era nu-
mele lucrătorului — spuse Perinet-

tei, că câștiga foarte bine, că avea
chiar câteva mii de franci strânsi,
că era plictisit de a mai trăi singur,
și că era încă flacău, căci nu în-
tâlnise el fata care să-i placă, după
ce auzi toate acestea, Perinetta se
simți foarte abătută.

O! dacă ar fi avut ea norocul, o-
dinioară, când fusese cuminte, să
dea peste un astfel de băiat cum se
cade! Acum o durea când își amîn-
ta că avușese numai iubii fasci-
nanți, eleganți, și că vroise să poarte
numai pălării scumpe, ca cucoanele.

Când o luă Prosper de mijloc, ca
s'o coboare din omnibus, ca de rîm-
dul trecut, ea se lăsă increzătoare
în mâinile lui aspre, care o prinse-
ră ca pe o pană ușoară, și când lu-
crătorul îndrăzni a-i propune să
bea un pahar de bere cu el, ea pri-
mi fără multă ceremonie.

Ei se așezară într-un mic chioșc
de verdeață, într-o mică cafenea, în
colțul bulevardului Montparnasse,
și numai de cât, foarte mișcat,
Prosper Aubry își făcu declarația.

Nici odată nu îi plăcuse lui o fe-
mea ca ea. De Duminica trecută, el
nu făcuse altceva, de cât se gânde-
se mereu la ea, ea care fusese atât
de sinceră cu el, și era recunoscător,
cu toate că era copilul la mij-
loc el iar îi oferit s'o ia de soată,
dacă ar fi putut.

Dar uite ce era. Nu era flacău...
Era lasurat, da, cu o destrăbălăcie,
pe care o luase din casa părintilor,
și pe aceea cu floarea de lăunță,
dar care după doi ani de nenoro-
cire îl lăsase pentru a se arunca în
bratele destrăului. Din furtă nu
avusese copii cu ea... cu aceasta o-
cota care acum era la Baschaud...
In sfârșit, după cinci ani, ea ca și
văduvi; și dacă Perinetta vroia să
vor trăi împreună. El va spune la
toată lumea că e soția lui, și când
copilul nu va mai fi la doică, va
crește între ei doi.

„Aide, vrei? o întrebă el cu ar-
doare. Ar fi așa de dragut... și nu
totmai greu... am ceva bani, puși
de o parte, și-am mai spus. Vă
cumpăra lucruri în casă și vei fi
micuța mea prietenă... Și îți dau
cuvântul meu de cinste că nici odată
nu-ți voi vorbi de trecut... Voi
canta să iubesc copilul ca și cum
ar fi al meu!”

Cam răzbită, cu capul în jos-
potrivind și cu un deget, o cută
a rochiei sale, Perinetta îl lăsă să
vorbească. Dar tăcerea ei consim-
tă. Își simțea sufletul plin de mî-
gălire. Era atîta multă vreme, de
când nu i se mai vorbea de iubire!

VII.

Se instalară în mahalaua Temple,
la catul al cincilea. O vedre fru-
moasă! Două odăițe încălzite cu o
sobită de faianță, dar fericirea ține
loc așa de mic!

După opt zile iubitoarea Perinet-
tei, își adera pe Prosper al ei. Fără
nici o părere de rău, părăsi atelierul,
și începu să lucreze la ea acasă.
Lefta era mai mică, dar ce avea a
face! El cășta destul de bine, și
viața îi era mai bună, și luna doicei
cei pe care îl iubea.

Și la nu prea făcea. Principiul
era să fie indestular în casă și în-
țelegere! Perinetta chiar spăla stin-
gura; Prosper al ei avea toate ca-
litățile; în toate zilele venea acasă
cu leafta întrecută, și foarte delicia.
Niciodată un cuvânt care să amîn-
tă de trecut, și nici un cuvânt care
să odinioară fusese o nebună. El n'o înșoțea
nici odată când se ducea ea la doică;
dar aceasta era plătită la vreme.
Fără îndoială că cuta adăncă ce a-
vea pe frunte, arăta că Prosper, nu

sta cu mâinile în sân, dacă l-ar fi
supărat cineva, dar cu mica lui ne-
veslică, era un adevărat omul, îi
vorbea blând, abia atingând-o cu
mâinile lui mari, ca și cum îi era
frică să n'o strice, întocmai ca un
copil când umblă cu o păpușe; și
apoi Perinetta era foarte măgulită,
căci toți o credeau măritată. Negu-
torășii la cari se ducea să-și facă
cumpărăturile, îi ziceau: „D-na Au-
brp” și asta o făcea să se simtă în
al noulea cer.

Micuțul Chretien, întărcat, fu a-
dus de mamă-sa acasă. Prosper îl
primi frumos, și îl îmbrățișă, apoi
răzând zise: o frumos mucosul
mic!... Perinettei i se păru că Pros-
per prea răde tare, se îngrijoră
chiar din prima zi. Cum era cu pu-
tință ea el să iubească copilul ca și
cum ar fi fost al lui?

Biată mamă avu tact, fu cumîn-
te, așa că în fața lui Prosper nu
prea își arăta iubirea și admirația
ce avea ea pentru copilul ei, care
în adevăr era frumos. Prosper de a-
semenea se prefăcea, nu arăta sen-
timentul de jenă ce simțea venind
copil. Dar el iubea prea mult pe
Perinetta, ca să nu fie gelos de ea,
pentru a erta acei copil care îi
amintea mereu trecutul ei urât.
Când se întorcea de la lucru, el să-
ruta copilei pe frunte; dar mama
simțea bine că o face numai din
datorie că se simțea obligat. Când
plângea copilul, sau se făcea pri-
casă cine știe ce neplăcere din cau-
za lipsei de soată, Prosper devenea
posomorât și enervat. Perinetta o-
serva toate, și când câte odată, lua-
ta de instinctul ei de mamă, își îm-
brățișa copilul cu loc, ea vedea um-
mar de cât pe fruntea lui Prosper,
câtă acea de încurțare, și își zi-
cea în sine: „A! nu îl va iubi nici
odată!”

Și simțea Perinetta se simțea a-
tât de tristă pe când își legăna co-
pilul.

La să își treacă vremea, multă vre-
me, în seara adunând într-o schim-
bură în stăruie acestor lucruri. Într-o
Prințesa Perinetta, acest copil era
voșne o nebună, o penă. Îngrijit lă-
sa et creștea, și multe feței înce-
peau a se simți.

Dar de simțea Perinettei pe a-
celea ale omului care o părăsise.
Simți atîta mare durere și de-
gust. Copilul a un mîncea la masă
cu el, pe un scaun înalt. Într-o zi
el îi zise vane rădănos.

— Stai că îți seamănă!

— Săracul copilăș! nu e vina lui!
Îi răspunde ea rîzîndu-se.

Acum ea era încredințată că ve-
derea copilului devenea incetul cu
incetul un chin pentru Prosper; că
ea perdea din cauza asta, în fiecare
zi, puțin din încrederea și din iubi-
rea omului său. De noi înainte, pa-
rea căsimon era otrăvită; era sfăr-
sănată. Sărarea în care se refugiu-
se sărmana fată atât de mulțumită
la început.

Îi veni o idee: să se informeze ce
devenise tatăl lui Chretien, să-i
scrie, să îi spore tot adevărul și să
îl roage să se însărcineze cu copi-
lul. Îi iubea cu toate acestea; va su-
feri să se despartă de el. Dar era
și în interesul copilului. Această în-
cercare oferea foarte puține șanse
de izbîndă, dar totuși Perinetta în-
drăzni a încredința acest proiect a-
mantului ei.

La cele dintâi cuvinte, lucrătorul
se infuriă.

— Ești nebună? Ce sperî tu de la
acest mitocan, moșic, care te-a lă-
sat cu copilul pe cap? Și apoi te o-
prese, maazi tu, te oprese a scri a-
cestui domn!... Dacă din întâmplare
se căște de ce a făcut, atît mai
rău pentru el... El a perdut urma
copilului său, atît mai bine... Ași
fi foarte fericit să știu că vă caută
și nu vă găsește, și că suferă... Asta
m'ar răzbuna pe el... fiindcă îl ur-
răse pe acest individ pe care nu
l'am văzut în viața mea, și de al
cărui nume nici nu vreau să aud...
Da, îl urăsc, când mă gândesc că

era mai tânăr ca mine, mai învâ-
țat ca mine, și că te-a avut înaintea
mea, și că îți-a făcut acest copil...
El mîncea când îi vorbea de iubi-
re, dar sunt sigur că îți vorbea mai
frumos de cât îți vorbea eu, care
sunt sincer... Vezi, ai făcut rău de
mi-ai amintit toate acestea... Căci
până acum mi-am ținut făgăduiala,
nu ți-am vorbit un cuvânt de tre-
cut... dar de vreme ce mă silești să
fiu franc, ei bine, da! uite înț face
rău să văd mereu acest copil între
noi, copilul unui altuia! La început
mi-am spus că voi sfârși prin a mă
obișnui, a-l iubi, dar nu am putut...
Nu e vina mea, eu vreau dar dacă
nu îl pot iubi, ce să fac? Vom trăi
așa... Eu nu te opresc de a îl iubi,
tu de a fi o mamă bună... O să
trăim așa, ce să facem... Dar nu-mi
mai vorbi, niciodată, mă înțelegi?
niciodată să nu-mi mai vorbești de
tatăl acestui copil, căci voi sfârși,
cine știe prin a-l urî!

Vai! el îl ura de mult! În curînd
incepu a-și manifesta antipatia în
diferite împrejurări. Fu aspru, ne-
drept chiar cu copilul; la orice miș-
care, se uita urât la el, amenință-
ndu-l cu: „Chretien! așteaptă că îți
arăt cu ție!... Din nefericire, copi-
lul — care era alina de trei anișori —
nu prea avea caracterul blând. Avea
o figură voluntară, cu sprîncene
negre — sprîncene lui Lascuyer —
și părea mai mare de cât anii care
îi avea. De câte ori îl certa, el răs-
punea: „Dar tată!” asta era cu-
vîntul lui; și acest cuvînt „tată”
exasperă pe Prosper Aubry. În fie-
care zi câte o scenă... „Ce murdar
mîncea copilul ăsta!... Ce rău stă!
Când ai să zici odată „mulțumesc”
mucosule! Într-o seară, copilul răs-
pînzîndu-i cam puțin politicoasă, el
îi dete o palmă.

— O! Prosper! strigă Perinetta
înfricșată.

— Ei, ce? îi răspunde grosolan
lucrătorul. Ce, nu trebuie să înveți
cum să se poarte pe acești copii?
Dacă tata nu m'ar fi tras câte oda-
tă câte o palmă, nu ași fi ajuns ce
sunt azi. Tu, fă bine și nu mai
plînge, dacă vrei să nu mai rînce-
ști.

Aproape în fiecare zi era acelaș
lucru, mama făcerea să intervină,
dar cu o privire Prosper o țintuia
pe loc, impunându-i să tacă. Era
foarte nenorocita sărmana Perinet-
ta, care își răscăta copilul pe as-
cuns, plîngînd prin colțuri. Ea îl
iubea, și vroia să-și apere; dar își
iubea și bărbatul, și îl scuza că ur-
răste copilul unui străin.

Deodată veni mizeria, înrînd to-
te de aifeli.

Răzband, asodiul Parisului, redu-
seră căsimon la treizeci de centime
pe zi.

Pe când Perinetta, care de multă
vreme pierduse orice cochetărie, nu
mai era frumoasă, și eșea pe stradă
a cămăscă, pe când grizeta decăzu-
ra se ducea să facă coadă la măce-
tăria cu carne de cal, Prosper, în
costumul gardei naționale, nu mai
muncea nimic, intra acasă foarte
încălzit, aprins și cu anu-ături vio-
lente, pe când se petreceau toate a-
cestea, micul Chretien, făcu în voia
lui, ședea toată ziua pe stradă.

Pe tot timpul acestei îngrozitoare
epoche, până la sfârșitul lui Mai,
căci Prosper rămase în bualioanele
Comunei, în casa lor nu mai fu
traf ei un iad.

După ce însă își lepădă chipiul și
tesacu, lucrătorul regăsind de lu-
cru, se reînnoiește la viața regulată.
Puțin belșug și ordine reapăru în
căsnicia lor și Perinetta reluă pu-
țină stăpînire asupra lui Prosper.
Dar, hotărât, acesta nu erta micu-
lul Chretien de a-i adresa vre-un
cuvînt, fără ca să nu îl lovească la
fiece fleac.

A se citi urmarea în „Universul
Literar” ce va apare Duminica vii-
toare.

Ecourile săptămânei ROATA NOROCULUI In loc de biografie

de I. DRAGOSLAV

de LUDOVIC DAUȘ

Ceea ce se preveduse de mai înainte în chestia balcanică e pe cale de realizare.

Sârbi și bulgarii, aliații de ieri, sunt gata să se încadreze în încercarea de a se înțelege în privința împărțirii procei de război.

Bilolia și Pertepo sunt cele două orașe care fac obiectul diferendului dintre sârbi și bulgari.

Lamea nu va rămâne de fel surprinsă, dacă se va întâmpla ca, imediat după încheierea păcii între Turcia și aliați, să izbucnească un război sârbo-bulgar.

Nici relațiile greco-bulgare nu stau bine. Totuși, n-au ajuns încă, cel puțin pe față, într-o stare atât de acută.

In ce privește diferendul româno-bulgar e pe cale de a se tranșa. „Universul” anunță că protocolul încheiat de conferința ambasadorilor din Petersburg, va fi dat în citire zilele acestea și anume, va fi adus la cunoștința parlamentului nostru.

Se afirmă că s'a obținut numai Săliștra cu o roză de trei chilometri în jurul orașului.

Totuși, nu ne vom putea pronunța asupra importanței succesului nostru diplomatic, înainte de a cunoaște în întregime textul protocolului.

Principele Carol s'a întors în Capitală aducând impresii excelente din călătoria făcută în Italia. Călătoria aceasta a încălzit mult inimile atât în Italia cât și în România. Se vorbește chiar de o alianță italo-română. Alianța aceasta există de fapt de veacuri în inimă și în suflete și nu va fi greu ca să se realizeze și politic.

Italia e în mod firesc marea prietenă a României.

In epoca aceasta de războaie sângeroase și frământări se afirmă din ce în ce mai mult și lupta femeilor pentru obținerea drepturilor politice.

Miscarea aceasta are mult haz, și în Anglia se manifestează une ori prin acte care pun poliția pe gânduri.

La noi deosebită, există o mișcare feminină, însă sub o formă cu totul blajină și civilizată. Luptătoarele noastre pentru drepturile femeii se mulțumesc cu conferințe, pe care le țin din când în când în scop de propagandă.

Chestiunea e că se anunță sosirea în Capitală a două distinse sufragete, d-nele Schapman-Cott și Annie Furuhjelm, cari vin să țină conferințe feministe la Ateneu.

Ceea ce le rugăm e ca să nu caute să introducă și la noi programul de acțiune aplicat la Londra.

Conferințe câte poștiți, dar băta și scandaluri, nu.

Și apoi, la noi ideea acordării drepturilor femeii va prinde cu greu.

Destulă politică se face la noi și așa, dar încă să mai intre în acțiune și femeile.

Nu, doamnelor nu au ce căuta în conducerea treburilor Statului.

Ele au conducerea gospodăriei, a creșterii copiilor, a familiei și acesta e rolul cel mai frumos pe care îl au de îndeplinit.

Mestugean.

Erau doi la răspântia drumului, față în față. Oamenii, de când țineau minte, îi apucaseră acolo, de o potrivă de îndărjii unul la potrișva celuilalt, tomaticeii amândoi, bătrâni peceți, cu înălțimea aceea a oamenilor uscați, cu fața zvântată așa că anul nu mai au unde să sape ori cât de mulți s'ar înșira și ori cât de greu ar apăsa pe bietețele umere. Temistocle spunea tuturor că el a ales locul și a deschis cărciuma întâi, și că ceilalți, Strul Leiba, venise peste el, tocmai când îi era lumea mai dragă. Ovreul răspunde la rându-i ca drumul e al fiecăruia și că atât mai rău pentru grec dacă are un vin mai prost și și-a pierdut mușterii.

Adevărul era că și Temistocle și Leiba aveau deopotrivă de prost vinul, că amândouă cărciumile erau la fel de întunecoase și murdare și că pe amândouă teighețele covrigii se uscau în praf alături de niște cărnăți încrețiți de vreme, și niște pastramă, care începea să bată în toate culorile.

Ca și mărfurile lor erau și fețele celor două cărciumari. Uscătimea lor se lua la întrecere cu a covrigilor, iar culoarea obraților lor avea ceva de la cărnăți și de la pastramă. Apoi și duhoarea ființei lor amintea duhoarea vinului și a mușterii din pivnițele lor necerisite, ori poate vinul pe care îl dădeau ei mușteriiilor avea ceva din parfumul sudorilor, peste cari apa binefăcătoare nu mai trecea ca să le spele.

Cu toate acestea și Temistocle și Leiba își făceau afacerile și dacă lui Leiba îi mergea mai bine ca lui Temistoclele prietina era „madam Leiba”, — o grasă blondă care-și clăpăia papucii pe talpa servindu-și mușterii, și râdea cu poftă la toate glumele, cu un ha-ha-ha lat și gros și deschizând gura de-îi peoșcău făclile. Ba încă, „madam Leiba”, spunea prietenii lui Temistocle, purta învadias mai scurta fusta ca să-și arate pulpele, când în ciorapi albaștri, când în ciorapi roșii ori albi, și mai spuneau că pulpele acelea nu erau de geaba rotunde și că madam Leiba își risipa avutul în timp ce bărbatu ei se cobora în pivniță după vin, ori își făcea scoteliile. Toate acestea însă erau numai vorbe, — dar vorbe ori adevărul ciorapii și pulpele nevastii concurrentului îndărjiră pe grec. Holări deci să facă mart pe Leiba și să se războie.

La o „madam Leiba” trebuia să opue o „madam Temistocle” și aceasta apăru într-o bună dimineață în usa cărciumei grecului, dreptă, tănose, strălucitoare de tinerețe și frumusețe, cu niște dinți gata să muște din toate fructele oprile, și niște ochi cari gădăia și dau fiori. De unde-o pescuise? Strul Leiba striga că e una deacelea, care e mai mult așa de cât altfel și că e o poamnă d'alea cari... în sfârșit că „Madam Temistocle” dacă nu poartă ciorapii albaștri ori roșii, ei numai negri, în schimb a fost prin case cu felinare verzi, și că e o rușine ca un negustor cărciumar, — fie și rivalul său, — să ia o asemenea femeie...

Asta era părerea lui Leiba și a jumătății sale, nu și a mușteriiilor, cari dezertară în corpore la cărciuma de peste drum. Ciorapii negrii arătau niște glesne subțiri și sprințene, frumos arcuit și cu drați în ele, iar bietețele pulpe grase păleau mai mare mila cu tot roșul ciorapilor. Acum vinul lui Leiba părea mai acru și mai mucegăit ca niciodată, covrigii împietreau pe teighea, iar pastrama și cărnății din prăvălie reflectau o part din culorile lor, și pe fața încrețită „madam Leiba”. De

necaz umpluseră ferestra cu sticle de toate mărimile și pline cu apă văpsită, doar-dear or lua ochii oamenilor, și mai arătau și un castravete crescut în spirt, umplând un clondir, în cât să te crucești cum de-a putut să încapă înăuntru. Din nenorocire și apa văpsită, și castravetele nu adăogau farmece noi nevastă lui Strul, care rămânea tot mai singură, nemiscată și întunecată, mută ca și castravetele din spirt.

Peste drum viața forfotea veselă într-o încercare continuă de oameni cari eșeau și intrau la Temistocle. Și tineri și bătrâni se opreau să roație un covrig și să bea o dușcă ducându-se la muncă, și plecau zoriți să se întoarcă ca să mai lese gologani și părăluțe albe pe teigheleau grecului. O privire, un zâmbet de-î cărciumăreșei înducea vinul cel mai acru. Ca din întâmplare se lăsa din când în când peste umăr, ori își strecura brațele rotunde și fierbinți pe lângă o gură mai lacomă. Se auzau buze sorbind savoare de cărnii ei tinere și mainile se întindeau de pretutindeni ca să-î pipăie trupul.

Ea râdea, fugea, se lăsa prinsă de-a-pă o ușă, ori într'un unghier, își rostogolea capul și își oferea gâtul ori gura. Sămurile-i jucau pietroase și provocatoare sub buza de borangie subțire, și o mișcare și le dezgolea îndoiindu-se pe spate și hăpându-și trupul de al următorului. Astăzi a unora, mâine a altora, stăpânea pasiunii și gelozii furioase, încingea bețiile și lumea din mână în mână, atâșând poftele și oprind încărările cu un gest, cu o încercare a sprincenelor ei negre, trumos arcuite. Temistocle, colorând treptele pivniței, numărând tleclele de vin băute, zâmbea gândindu-se la haziți ca se îngrămădeau de teighea, și om scotit, n'auzea, nu vedea. Din când în când se întiegea în usa cărciumei și privea mândru la cărciuma rivalului, își răsucea muștața, și Strul Leiba și „madam Leiba” se piteau în dosul geanului după sticlele cu apă văpsită și sufletele lor învins și necăjile se încărcau cu tot mușteriiul vinului pe care nu-l mai puteau vinde.

— Vezi ce înseamnă să fii femeie cinstită, oftă într-o zi de deznădejde amară nevasta lui Strul Leiba.

— Da, da! mormăi aceasta...

Tăcură, fie-care torcând un acelaș fir pe fuilor acolorași gânduri. Puțin lucru să-și vază cărciuma părăsită, negociiul compromis, amănitați ră ajungă pe drumuri?... Nevoile largese zările morali și rup zăgazurile prejudiciilor moștenite din tată în fiu și tată în muntea lui Strul Leiba și a jumătății sale, dansu aceleiași pulpe grase, cu aceleiași ciorapi albaștri, roșii ori albi, cari n'au știut să joace cum trebuie și n'au făcut să salte îndestul comerțului.

—oo—

ZBOARA FRUNZILE...

Zboară frunzele pălite,
Legământu-se în vânt,
Ca și visurile mele
In întâiul lor avânt,

Și rămâne trist, copacul
Dezbrăcat, desmoștenit,
Ca și sufletul pe care
Sortii răi l-au pusit.

Ana Al. Codreanu

—oo—

Eū nu exist. Eū nu sunt de cât o iluzie. Dacă aș fi odată cu nașterea mea s'ar fi produs un fenomen universal: tot pământul s'ar fi clătinaț; vulcanii ar fi bubuit; o infiorare s'ar fi întins în lume; o stea nouă s'ar fi arătat și numele meu ar fi trecut din gură în gură și în mințile tuturor oamenilor s'ar fi înregistrat nașterea mea; iar filosofii ar fi venit să mă vadă și ar fi știut; iar când aș muri toată lumea ar plânge, până și cei din colibele Africii ar ști, și omenirea ar cădea zdrobită de pierzania mea, ruptă ca un lanț din care ar lipsi o verigă.

Dar așa, dacă nu exist, cine so gândeste la mine?

Într-o zi de ploaie eram tare năcăjit și cu punga goală. Ca vremea eram și eu: părăsni bogat într'un butoi, unde nu mai peogaură poft vedea scările; măhuțit, măhuțit ca totdeauna când n'am bani, căci eu dacă n'am inscripția cu care poft cumpăra totul în lumea asta, n'am casă, masă, prieten; nimic: stomacul meu, acest individ fără cap și cu toate acestea atât de poftăret și de scotit, nu mă lasă să lucrez, să dorm, și gândesc numai lucruri localnice și întunecate. Și așa treceam din pasagiul Vilacros pe celălalt trotuar al căii Victoriei. O lume de trăsuri, de automobile se încrușeau și eu abia mă străcuram, și în ele femei găfite și bărbați plini de viață și bine îmbrăcați; iar șoferii nu-î puteau deosebi de stăpâni.

Și în sgomolul acela de roata, de tropăituri, de oameni, în care fiecare individ avea câte o menire, se dăcea unde-va preocupat, era conștient de cul lui, m'am văzut așa de mult, așa de nimic, ca un grăunte, gata să-l strivească o roată și m'am întrebat: „Exist eu pe lume?” Nu exist!... mi-am răspuns. Dacă aș exista nu m'ar stropi lumea cu noroi. Ar zice: „Aista e cutare”. Boorii și-ar lua pălăria înaintea mea; femeile mi-ar zâmbi, și nu m'ar lăsa lumea în suferință, în necazuri, pentru că la foamea și setea și la lipsa și nevoia mea, la sentimentele mele ar răspunde în același timp toți și toți ar simți foamea și setea deopotrivă și chiar cel mai necunoscut om, ne mai văzând, ar veni la mine, n'ar întreba și mi-ar întinde, dacă nu un ajutor, barim un cuvânt bun. Că ce pot să facă binele, mi-l ar face; iar cei ce nu, n'ar ști cum să-și ceară iertare ca n'au. Și dacă aș exista, chiar Academia Română mi-ar oferi un premiu, dar așa dacă nu sunt, anul ăsta nici n'am depus nimic, căci d. Maiorescu a spus că e numai o probabilitate în existența mea; iar că am fost copil nici n'a vrut să audă.

Și să vă dau o dovadă despre neexistența mea.

Chiar prietenul Gârleanu, acela despre a cărui existență s'a vorbit de neumărate ori și care el de asemenea numai trăeste, mi-a spus, într-o zi, că eu sunt un... nimic...

Și încă o dovadă despre neexistența mea.

In ajunul Crăciunului fu chemat de „cul” Socec om cu trei milioane și d-lui m'a înfățișat „cul” Pavanihalopol, care mi-a și cerut o încetă literară. Eū i-am și scos-o din buzunar, iar eul a zis să i-o dau pe zece franci; dar să vin după sărbătorii să-mi ia banii; după ce toate eurile din lume vor zice: „Eū știu că am mâncat și băut în lege, pe când mațele mele singure ar fi chiorăit și mi-ar fi reclamat că ele există și că trebuie să țin seamă măcar și de dânsele.

Dar și ele nu există de cât pentru mine; pentru restul lumii. Întru cât nu trăesc de cât în coșul meu, ele nu sunt, de-și ceilalți oa

menii au asemenea individe care și ele simt foamea și sete după felul de apetit al fiecăruia și a cărui lipsă are răsunet numai în trupul celui care le are.

Și dacă nu-s eu, atunci, nu-s nici ceilalți oameni, pentru că dacă dintr'atâta lume ce trece zilnic pe stradă — fiecare preocupat de eul lui — șar nimici unu-doi, zece, nu s'ar simți nimic: lumea cu pierderea lor, n'ar pieri, nici n'ar slăbi de mâhnire; nici strada n'ar rămânea goală; ci aceea lume sbuciumată și multă ar trece vecinic cu același ifos și grăbire, fără să se simtă stîrbită cătuși de puțin, deși ar ști că cu o zi, un ceas, și chiar un minut înainte, zece, douăzeci de oameni au dispărut din mijlocul ei.

Și chiar privind, numai, cineva această mulțime nu ar vedea lipsa celor pierduți, cum nu se simte lipsa unei cafele de apă ce ai lua-o din cascada, ale cărei torrente se varsă vecinic unele după altele, și dacă noi nu simțim lipsa celor duși, și dacă cei ce rămân nu simțesc lipsa mea, a ta, e că nu suntem, și chiar dacă se simte lipsa unuia din noi, e într'un cerc așa de restrâns, că lumea urmează să bea să mănânce, să joace, să facă nuntă, să umble cu trenu, cu mâinile la spate, să facă politică, să rădă, să glumească. Ici e jale de pierderea unui tată, ce a lăsat cinci copii în suferință; alături cântă muzica; Boerul ori face logodnă, ori își serbează ziua numelui. Ici, cinci copii și o văduvă n'au ce mânca; alături e un banchet de o sută de persoane. La noi e pace: lumea petrece, cântă; peste graniță e război, măcel, jale, durere, cruzime, și pe nimeni nu-l doare și nimeni nu se gândește, nici, poate nu bănuie că e alături și nimeni nu se bate cu pumnii în cap, de ce e peste graniță și asta pentru că noi nu existăm, și ochii celor ce petrec nu au puterea de a pătrunde și prin zid, nici departe după cum nu au putere de a vedea noaptea ca pisicile sau lupii, și aici instinctul lor nu li-e așa de larg, ca în afară de „eul” lor să intre și suferințele și bucuriile altor eeri pe care nu le văd, sau să le ghicească cel puțin. Deci totul se reduce la fotografia lucrurilor intr'atâta cât putem vedea.

Eu am cinci degete, dar poate am zece și nu le văd, din pricină că ochii mei is făcuți să nu vadă de cât cinci, să nu pot pătrunde un perete, să nu văd războiul din Balcani.

Eu am doi ochi, dar poate am o sută. Un om e de un metru, dar poate e înalt de zece. Totul vine de cum văd eu. Prin ochelari, văd litera de cinci ori mai mare, pe când în realitate nu e așa.

Pun ochianu, văd pe un om mai mare și spătos să mă omoare cu un pumn și cu toate astea eu îl măsoar cu metrul și îl trântesc cu o mână. Și toate lucrurile și ființele cele mai îndepărtate le văd ca și cum ar fi lângă mine. Fac ochianu mic și văd mânia, casele, oamenii ca niște jucării. Dacă închid un ochi, văd obiectul mai mic. Dacă fac amândoi ochii mai mici lucrurile sunt șterse, întunecate, literile par niște dăre de muște și unele culori se pierd sau obiectul e, mai mic sau pare contopit cu masa pe care stă.

Dar dacă ochiul meu ar fi mare, mare, tot capul meu ar fi un ochi, eu aș vedea și obiectele dinapoia mea, de la dreapta de la stînga, cerul, plafonul. Un om îmi pune coarne dinapoia, ori nevasta îmi dă cu tifla, eu i-aș vedea, și aș avea în minte atâtea lucruri deosebite; iar senzațiile ar fi mult mai numeroase și mai complicate.

Dacă l'aș închide în creștet n'aș vedea de cât cerul, plafonul, lampa; aș pierde o mulțime de lucruri din vedere și senzația vederii s'ar opri pentru moment la vederea cerului, a plafonului, a lămpii. Da-

Din cartea de aur a Monumentului Independenței DIN CRAIOVA

† KONON

Credința, nădejdea și dragostea, Trinitatea cardinalilor virtuți creștine, din aceștea născând, isvorăsc: Patriotismul, vitejia și caritatea, principalele virtuți cetățenești.

Prin acestea îmbărbătați: Ștefan devine „scutul creștinătății”,

Mihai „cucereste Carpații”, și Carol „doboară semi-luna”, cu adepții,

Toți, asigurând patria posterității.

Iar acum, prin Monumentul Independenței, mărită și frumoasă România încoronată, cântă iubitorilor săi fii eroi:

„Ossana, mărire fie, „Eroilor înbronzăți pe vecie!”

† KONON

Mitropolitul Ungro-Vlahiei

că l'aș închide, n'aș vedea nimic, totul s'ar mărgini în sufletul meu în prepuneri și la ajutorul celorlalte simțuri, la pipăit și la judecări, pentru a ghici și a-mi închipui obiectul.

Iaș o sticlă colorată, toate obiectele se văpșesc la fel cu sticla; iaș un cristal, le văd toate cu baza în sus, pe când în realitate nu e așa. Văd o femeie urâtă și mi se pare frumoasă. Văd un frumos și mi se pare urât. O societate s'a datat la orgii mie mi-e scârbă, sau îmi place. Eu mă închin, cred în D-zeu, în Hristos, îl simt, trăește, îl ghicesc, știu și cum e. Un matematician mi-a spus că nu crede în D-zeu, căci l'au căutat învățații și nu l'au găsit, iar un oare care popă răspovit, îmi spune, într'o zi, că Hristos nici nu a fost.

Dar cine te pune să crezi, că este, că a fost, și ce mai mare dovadă vrei de cât asta: dacă nu vezi, nu e nevoie să crezi. Învățații nu-l văd pe Dumnezeu nu cred toți. Nu-l văd pe Napoleon, nu e; și a fost. Și dacă n'a fost Hristos, Napoleon, Ale-

xandru cel Mare, nu există nici tu, nenorocit răsvrătit.

În zadar scrii „X. Y.” pentru că de azi nu există, într'u cât nu există alții mai ceva ca tine. Și vrei să imprimi cuvântul tău. Vrei cu vorbele tale să aduci la morală pe cei de un trai cu tine, să stingi în ei patimile pe care firea nu le-a pus în tine, sau dacă te stăpânesc și pe tine, ca să te arăți că nu le ai, te-ai despărțit de dânsii, ca în urmă să le arăți păcatele ce și pe tine te-ai muncit, ca să-i smintești și din rostul sufletesc ce-l ai, și să-i silești să facă ca tine.

Dar cine dracul se gândește la ceia ce scrii, pentru că uite: aud o muzică frumoasă, văd o femeie gătită, văd un pom înflorit; mi-e sete, mi-e foame, miros o floare și nu mă gândesc de cât la ele, deși nici ele nu există de cât prin simțurile mele și vorbele ce le spu pier prin urmare nu există.

Dacă ai exista, vorbele tale ar avea răsunet în toată lumea, în toate limbile, ca Hristos, ca Napoleon, ca Alexandru cel Mare. Dar așa,

nicodată, ceia ce scrii, n'are să ajungă citit de cât de un restrâns număr de cititori și nicodată n'ai să ajungi tradus în vre-o limbă. Așa că nicodată n'are să se facă sgomot în jurul tău, pentru că ceia ce spu nu atinge de cât o parte din simțurile noastre.

Citim gazete după gazete și n'avem de cât lucruri care ne interesează, dar care și ele cu vremea se uită...

Deci, prietene, dacă vrei să rămâie ceva, scrie poezii, proză, un roman; și în așa fel că, măcar peste o sută de ani să ție lumea socoteală că ai fost, deși în realitate ți se pare că ești, că te doare, că te bucuri, că poți răni pe altul, că poți ajunge ceva mare, că ai avut și tu ceva doruri, că ai fost un scriitor cel puțin. Și lasă-nu mai striga: „Eu domnule sunt: așa și pe dincolo”. „Eu domnule?” „Da știți cu cine vorbești?”... Etc. etc.

Verbe care mai de care mai umflate ca să te arăți că trăești, ca să se vorbească de tine; să se strângă naivii în jurul tău. Nu știți ce să faci numai de te-ți prinde cu mâna de tortile nemuririi, să trăești, să fii cât pământul: nemuritor ca golul și mai slăvit ca Dumnezeu, pentru care ție-ai ciudă tare, că el e pus în toate cărțile; glăsuț de milioane de oameni; slăvit de miliarde de suflete, și nu știți cum să-l cobori, să te înalți tu. Și dacă nu scrii un roman, o nuvelă, o poezie care să rămâie, scrii metafizică, citești mult, și ceia ce ai spus alții le spu și tu. Nimic nou, nimic original. Și, atunci, te multămești să fii cel puțin ridicul; să-ți dea lumea cu „ho”.

Cauți ziarele să vezi cum te-a mai înjurat, și când vezi că nu e, te măhnești strașnic și-ți strici nervii râcînd și mai tare, și cauți să îți prețuiască toți prostiile.

Și după ce ai încercat toate deșertăciunile nemuririi și ai văzut că nu poți să intri în vecinica cetate nici pe fereastra cea mică, atunci, vezi că nu există și cazi sdrobit, ucis și înnebunest și strigi ca Naiman: „Eu sunt Dumnezeu. Stăpânul lumii. Eu te fac ambasador la Peching”. Etc. etc. „Eu pot face pământul țărăni, soarele o mărgea. Eu sunt alfa și omega, începutul și sfârșitul a toate. Eu chem pe Dumnezeu la telefon”. Și cu astea te faci nemuritor. Și asta numai dacă ai isbit să înnebunest.

(Va urma)

DIN HEINE

CRINU 'NALT

*Crinu 'nalt din lac privește
Visător în sus spre cer
Și i zâmbește luminoasă
Luna, plină de mister.*

*Rușinat atuncea crinul
Lasă capu'n jos, tresare...
Și zărește blonda lună
Care-i zace la picioare.*

Cum tresare chipul lunii

*Cum tresare chipul lunii
Între valuri zbuciumate
De furtună, pe când luna
Rătăcește'n cer într'una
Pe cărări îndepărtate,—*

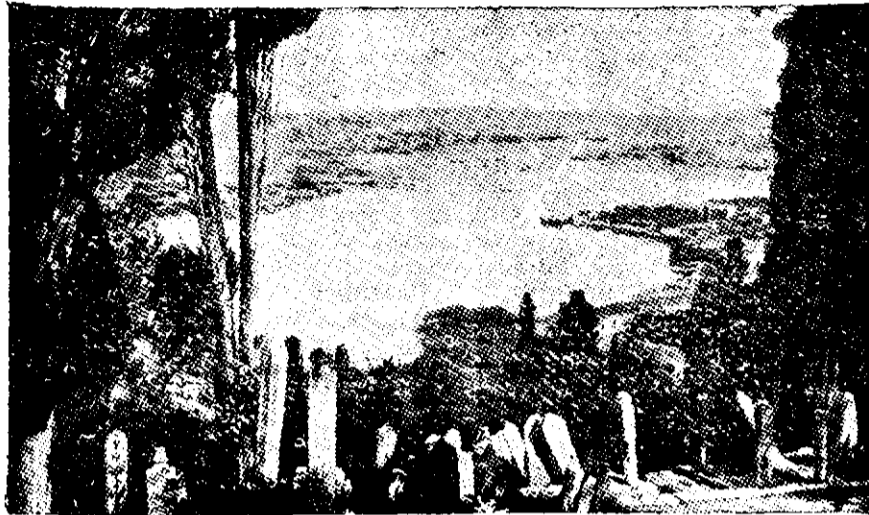
*Tot așa și tu iubită
Rătăcești în vîre bună
Iar în inima-nă tresare
Chipul tău, ca într'o mare
Sbuciumată de furtună.*

Adr. Sulcină.

BUCUREȘTI — SAKKARA

Impresii de călătorie

II

Cornul de aur

Debarcãm cu toții pe cheul dela Galata, ducându-ne spre Salon de-a lungul țãrmului plin de vagonete, hamali și saci de fãinã, cari ne pudreazã hainele.

Salonul e locul unde se face viza pașapoartelor. E o inghesuialã teribilã în fața celor trei ghișeuri la spatele cărora trei funcționari procedeazã *iaș-iaș* la înregistrarea pașapoartelor noastre.

În fine, pasagerii scapã unul câte unul și se revarsã prin străzile în-tortochiate de la Galata foarte animate la aceea orã.

Cei 30 de excursioniști de la *Razna* merg în convoi ca niște școlari disciplinați.

Eu o apuc la stãnga spre Sтамbul, cu gândul de a vizita San-Stefano, despre care s'a vorbit atât de mult în actualul război.

Merg pe jos pe podul lãsat pe *Cornul de Aur* și care leagã Sтамbulul de Galata.

Podul e nou, construit abea anul trecut și e de o rarã frumusețe. Pavat cu piatrã cubicã, cu trottoare largi de asfalt, podul de la Galata seamãnã cu un imens bulevard. Toatã ziua podul acesta e un furnicar de trecãtori. Statul percepe 5 bani de om drept taxã de trecere, astfel încãt podul acesta produce un venit colosal. Taxa de trecere pentru trãsura e de 50 centime.

Dupã miezul nopței podul se deschide de la mijloc spre a lãsa sã treacã dintr'o parte în cealaltã a *Cornului de Aur* vasele mari ale cãror catarge n'ar putea sã treacã pe sub arcadele podului.

Atunci, la ambele capete ale podului, se posteazã pãzitori cari în-terzic trecerea.

În legãturã cu obiceiul de a se deschide podul, voi povesti aci o întâmplare tragicã care acum câțiva ani a zguduït toatã capitala Turciei.

O dragoste tãnicã lega pe un tânãr ofițer turec de o frumoasã cadãnã, soția unui mare demnitar.

Cu toatã strictetã moravurilor, îndrãgostiții gãseau mijlocul de a se întâlni ici-colo, mai ales în marele bazar din Sтамbul.

Demnitarul simte pornirile pasionate ale femeii și-i interzice de a mai pãrãsi conacul.

Atunci, cei doi îndrãgostiți se hotãrãsc sã fugã și-și pun planul în aplicare într-o noapte întunecoasã.

În toatã noaptea, frumoasa cadãnã țese din conac mituïnd pe eunuc și se suie în cupeul ce staționa în apropiere și în care se afla tânãrul ofițer.

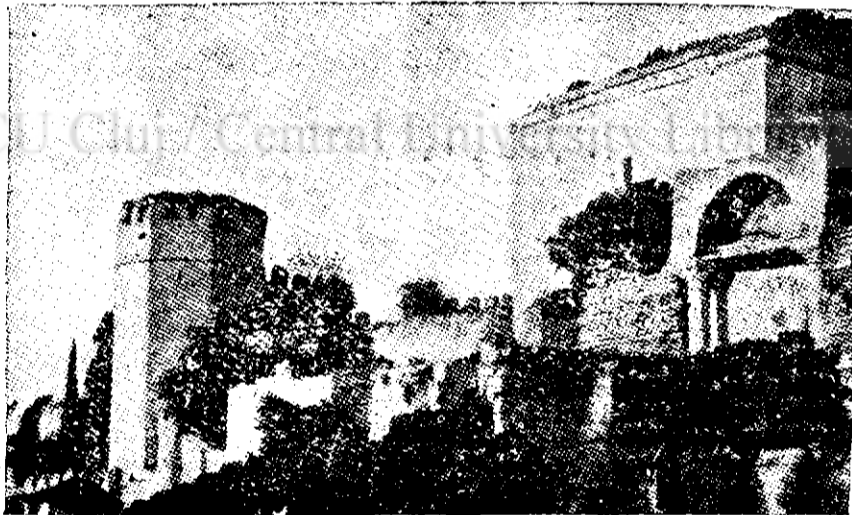
În timpul acesta fuga se simțise în conac și se dãduse alarma.

Viziții primește ordin de a da bice tailer, cari pornesc într-o fugã nebu-

nã spre Galata. Planul era ca de la Galata sã treacã în Pera unde un cuib era pregãtit pentru perechea îndrãgostiã.

Când caii, în fuga lor vertiginosã ajunserã la capãtul, podului, gardianul începã sã facã semne deperate vizitiului sã opreascã.

Nimeni însã nu-l asculta. Cupeul trecu ca o nãluca înaintãnd spre țãrmul opus.

Cele șapte turnuri

Nu merse însã nici douã minute și se prãvăli în abis de la o înãlțime de 20 metri.

Podul era deschis.

Cupeul dispãru în valuri cu cai, vizitiu și cei doi îndrãgostiți.

În zadar a doua zi și în zilele urmãtoare se fãcurã cercetãri spre a gãsi cupeul scufundat. Nu se gãsi nimic, apele fiind prea adãnci și curenții prea puternici în acel punct al portului.

Și astfel, cadãna și tânãrul ofițer cari nu putuserã sã se iubeascã în libertate pe lumea aceasta, s'au dus sã-și continue dragostea deãdrep-tul în sânul lui Mahomed.

Trec podul care e o vecinicã panoramã. În fața am amfiteatrul Sтамbulului și la spate pe al Galatei. La dreapta și la stãnga cel mai populat canal din lume, adevãratã stradã în cari, în locul trãsurilor și tramvaiului, circulã vapoare, corãbii și caice încãrcate cu pasageri.

Cei ce nu vor sã treacã pe jos podul, care, cu piciorul dureazã mai bine de zece minute, pot trece apa cu barca. Trecerea costã 10 bani de persoanã. Barcagiul are dreptul sã primeascã cel mult 6 pasageri. Drumul cu barca de și foarte plãcut e însã cam periculos, barca încãrcatã fiind obligatã sã se fereascã, în drumul sãu de la un țãrm la altul, de numeroase vapoare și corãbii cu pânze cari merg cu vitezã în toate

sensurile. Accidentele sunt numeroase și se petrec zilnic. De câte ori nu se întâmplã ca o barcã din acestea sã se isbeascã de vre-o mahunã și sã se rãstoarne aruncând în fundul mării pe bieții pasageri.

Iãu o birje care în schimbul unei prese de 5 piastre mã duce în câteva minute la Sirkedji (oțetaru).

De la Sirkedji și pãnã la San-Stefano trenul face vre-o 50 de minute, urmând de aproape țãrmul Marmarei. Priveliștea e și aci frumoasã. De la fereastra vaporului se vede Prinkipo și celelalte trei insule învecinate, Scutarii cu cazarmã-i giganticã, Kedikeni etc.

Ne oprim la Kum-Kapu, Yani-Kapuș Psamatia, stațiuni cari deserve carierele creștinești cu aceleași nume.

La Yedi-Kule (Șapte Turnuri) trenul se oprește mai mult și imi dã prilej sã vãd din nou vechea cetate bizantinã pe care, într-o cãlãtorie anterioarã, o vizitasem în amãnunțime. În unul din turnurile acestei cetãți a fost decapitat Constantin Brãncoveanu. Plimbarea prin zidurile acestea înalte, pe jumãtate minate, e foarte interesantã. Sunt pe alocuri gropi adãnci cu niște prãpastii pline cu apã. Vizitatorii, când voesc sã-și dea seamã de adãncimea acestor puțuri, aprind hãrtii și le dau drumul în interior sau aruncã câte o piatrã, mãsura adãncimea dupã timpul ce-l face spre a ajunge în fund. Și, într'adevãr, trec mai multe secunde pãnã se aude zgomotul pietrei cãzând în apã.

beascã mult de el și cu ocazia rãzboiului balcanic, cãci aci a fost car-tierul lui Enver Bey și tot de aci au pornit pe cãmpul de rãzboi trupele aduse din interiorul imperiului fie pe uscat, fie pe marea.

În tren se aflã cu mine, în acelaș compartiment un voluntar turec de fel din Creta. E un tânãr imberb, foarte viguros și cãruia parcã îi scapãrã ochii de scãnteii. Gluga ce și-a infãșurat-o în jurul capului ca o cealma, precum și car-tușierele ce le are la brãu îi dau un aspect cu totul belicos.

Imi aratã mantaua lui ciuruitã de gloanțe. De și a luat parte la multe bătălii, totuși a scãpat teafãr, fãrã nici o ranã. Imi povestește mai multe episoade fãrã mare importanțã. Descrierile sale sunt incomplete și chiar incoherente. Insistã, în deosebii, asupra sistemului ce-l întrebuintã spre a-și salva pielea. Ghicea totdeauna punctul unde urma sã cadã ghiuleaua inamicã orientându-se dupã cele cãzute anterior și-și schimba poziția sau se culca pe brãnci, se vãra într'un șant și scãpa. Tovarășii lui, cari nu făceau atãtea socoteli, erau secerați cu miile.

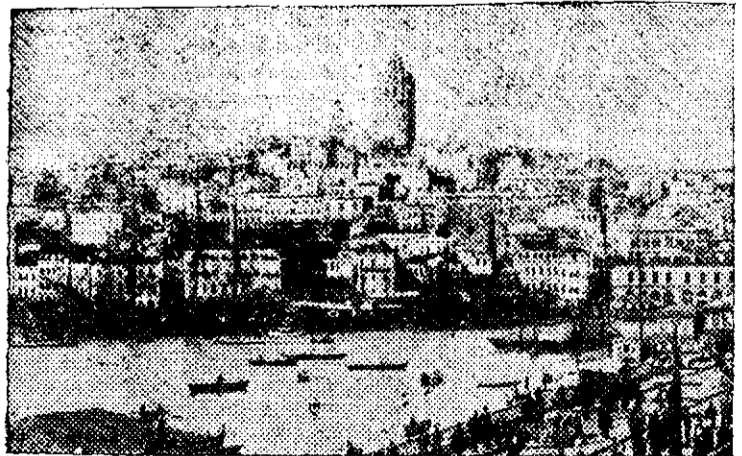
Voluntarul cretan, care de altfel era un tânãr cult, avea o adevãratã admirație pentru disciplina și instrucția bulgarã, pe care le recunoștea cu totul superioare. Cea-ce îi isbise în deosebii era cã bulgarii, în toate luptele lor, ocupau poziții înalte, invizibile, pe când turcii se gãseau vecinic pe cãmp, descoperiți.

În gara de la San-Stefano am trecut prin douã șiruri de soldați cu baioneta la pușcã.

Crãșelul era ocupat m'itãrește. Pretutindenii armatã și iar armatã. Cei mai mulți din locuitorii cu dare de mână fugiserã de mult. În locul frumoaselor frãnzozoaice și englezoaice de altã datã străzile erau pline cu cai, catãri transportând provizii și munițiuni, conduși de soldați liđoși de prin toate colțurile Anato-liei. Corturi și iar corturi; pe cãmp staționeazã o divizie întregã așteptând ordinul de plecare. Pe drumul principal trec în galop grupuri de cãlãreți mărind și mai mult învãlmãșeala.

Acum câteva luni, San-Stefano a fost teatrul celor mai teribile grozãvii.

Soldații turci veniți din Kirki-lise și Lule-Burgas, epuizați de obo-sealã și de foame au murit cu duiumul. Soldații aceștia uciseserã în învãlmãșeala fugei lor nebuna pe mai mulți din ofițerii lor. Acum erau lãsați sã piarã de foame ca sã-și ispășeascã pãcatul. Nimeni nu avea voie sã le dea nici o bucatã de pãine. Muști din acești mizerabili

Turnul și podul de la Galatã

prin faptul cã aci s'a încheiat pri-mul tractat dupã rãzboiul de la 1877—78.

E un târg curățel cu vre-o șea-se miș de locuitori în mare parte greci, armeni, engleji și francezi. Pretutindenii se vãd vile de toatã frumusețea.

San-Stefano a fãcut sã se vor-

aveau prin buzunare bijuterii fu-rate de prin localitãțile prãdate. La unii s'au gãsit inele cu degetul ce-lui ce le purtase.

Era ceva oribil. Totuși jefuitorii aceștia n'au gãsit ce mãnca și au murit având comori prin buzunare. Strãzile erau impracticabile din cauza cadavrelor și muribunziilor.

Morții au fost îngropați pe un câmp din apropierea orașului, la o adâncime prea mică, e destul ca cineva să scoatească cu bastonul câmpiile din jurul orașelului ca să dea de un cadavru.

Muzicant arab ambulant

Autoritățile sanitare au acoperit acum în urină tot câmpul cu un strat de var. Totuși, dacă nu se vor lua întinse măsuri sanitare, cu siguranță că va izbucni o epidemie din cauza aerului infectat.

După o ședere de câteva ceasuri în acest mediu pur militar m'am reîntors la vapor.

Mestagean

Erată. — În articolul precedent s'au strecurat mai multe greșeli de tipar. Astfel, în coloana a doua s'a publicat: „In grup remase o persoană memorabilă” în loc de: In grup remarcă o persoană venerabilă. La aceeaș coloană, mai jos, lipsește un rând și anume: „de a încuraja această societate”... care are o memorie etc. la pagina 5-a a ieșit mormane de mine în loc ruine, etc.

Am luat măsuri ca să nu se mai întâmple asemenea erori.

UNEI COPILE

Copil sburdatic și drăguț,
Cum răde viața în ochii tăi!!
Te joci cu dorul și-l alinați.
Te neveți de pe acum să minți.
Eă când te văd așa micuț
Și în ochii tăi arzând vâpăi,
De dor, fiori de fiori și vis,
În fața raiului deschis
Mă întreb, privind la ochii tăi
Și tu ce-l dragostea dîntăi? —

Te joci cu dorul tu acum
Și nu te temi că-l pierzi în drum; —
În jurul tău adună poezii
Ce cântă în vers de primăvert
Norocul dulcelui talc vieții.
Și când te văd cu ochii duși
Zămbind, norocul să întrevezi.
Mă întreb de nu cumva te crezi
Că ești și-acum printre păpuși.

Sburdatică așa cum ești,
Vizând la Feți-Frumoși din tel,
Știu că de-al mai visa povești
Când te vei ști printre femei? —
Știu că atunci ai vieții val
Când te va prinde în casa ta.
În Făt-Frumos de n'ai vedea
În Adonis de carnaval? —
Vezi tu ce gânduri mă cuprind
Când mă gândesc la mai târziu?
Și totuși, cum ași vrea să aprind
Lumina darului s'globiu
În noaptea s'o alung pe vezi
În calca zilelor de mîni, —
Să porți aceeași ochi păgâni
Și atunci, când vremuri triste, reci,
Se vor abate poate în drum
Să-ți strice vraja de noroc!
O, cât n'oi da același foc
Să-ți ardă în ochi ca și acum!...

Leontie Iliecu.

Răspândirea științei In foc cu turcii

Kirkilisse—Lule-Burgas—Ceatalgea.

— Urmare —

Singura și cea mai puternică armă în lupta pentru existență a individului, cât și pentru întrecerea țărilor în lupta pentru bine, nu e de de cât cultura.

Tara în care marea cea mare e luminată, e țara viitorului, nu numai a prezentului. De aceea, în toate țările există mari societăți cari numără zeci și sute de mii de membri, toți luptând e întrecute pentru realizarea aceluiași scop: răspândirea cunoștințelor științifice în toate straturile societății. Banii și titlurile pot fi ale unor privilegiați ai soartei, cultura e însă a tuturor. E o datorie să fii cult, o datorie pentru tine, pentru ai tăi, pentru țară, pentru omenire.

Nu de cultura specială vorbim, nu de cercetări laborioase, ca acelea cu cari se ocupă învățații de seamă în laboratoarele și observatoarele lor. E vorba de cultura generală, pe care trebuie să o posede oricine. În zilele noastre mai cu seamă, când se fac descoperiri menite să revoluționeze însăși societatea, e o adevărată crimă să lași de o parte masele populare, sub cuvânt că ele nu pot să priceapă. Nu există pe lume un fapt științific, care să nu poată fi explicat oricui. Numai anumite ramuri, ca matematica superioară de pildă, nu ar putea fi înțelese de un profan, dar matematica e numai o simplă schelă, care servește la ridicarea mărețului edificiu al științei. Geologia, fizica, chimia, botanica, astronomia, biologia, zoologia, etc., etc., toate pot să redea rezultatele lor sub o formă populară, foarte pot fi înțelese.

Urmând exemplul societăților străine, ne-am hotărât să înființăm o societate pentru răspândirea științelor și popularizarea lor, o societate formată din „prieteni științelor”, cât și din specialiștii cari vor voi să ne ajute. Vor putea fi membri toți locuitorii din această țară, fără nici o excepție, căci toți au aceleași drepturi și aceleași datorii. Pentru o astfel de societate e nevoie de cursuri populare; există însă Universitatea populară și asociația științelor pozitive; e nevoie de laboratoare și Casa școalelor le-a și înființat, e nevoie de un buletin lunar; există și ziarul săptămânal: „Ziarul Științelor populare”. Cotizația ar fi cea mai mică sumă posibilă: 50 bani pe lună, iar cheltuielile mici.

Dacă am fi la un loc mii de membri, societatea și-ar putea avea sediul său, dar de o cam dată nu va fi nevoie. Cursurile universității populare, conferințele asociației științelor pozitive sunt cel mai excelent mijloc de vulgarizare științifică. Membrii vor face de asemenea excursiuni științifice și se vor găsi învățați cari să-i călăuzească.

Aceasta e ideea în trăsături generale. Am primit câteva sute de adăziuni și am dori să primim nenumărate, căci în acest caz, pe lângă numeroșii învățați ce vor da tot concursul lor, vor veni la noi și cei cari la început nu ar fi avut deplină încredere în reușită.

Cu o astfel de societate ne-am putea mândri cu drept cuvânt și ar aduce fiilor acestor țări adevărate foloase. Cititorii acestei reviste, cari simt ca și noi, ne vor trimite adăziunile lor, de carece vom ca la sfârșitul acestei luni, să convocăm o mare adunare generală. E de prisos să mai adăugăm că această societate va avea ramuri în toate centrele mai populate ale țării. Rămâne să vedem de o cam dată rezultatul apelurilor noastre. 1)

Victor Anestin.

1. Numele tuturor celor cari vor adera se va publica în Ziarul Științelor populare și al călătoriiilor.

Orele 8.30. Stăm tot pe loc. Un al doilea tren nesfârșit de lung, trece plin cu răniți. La 8.45 plecăm din nou. Ultimii răniți vin dinspre Viza. Bulgarii au pierdut după cum se zice, multă lume, mai ales morți.

Așteptarea asta mă obosește. Telegrafiez la Cerkeskoj și obțin autorizația să mă urc într-o mașină. Sosește însă un tren de marfă, la care iau loc. Ajung la 1.30.

Aflu că moartea lui Veit nu e de loc sigură; dimpotrivă, se zice că ar fi foarte sănătos. Colonelul Veit și-a găsit divizia de cavalerie pe care o comandă și a rămas în statul major al lui Salih Pașa.

Muhktar Pașa a repercutat la victorie și a ajuns până la Bujant hissar. Dimpotrivă, turcii dinaintea liniei Lule-Burgas au trebuit să dea înapoi.

Marele cartier general al lui Abdulah e tot la Ciorlu. Tot acolo au sosit și atașajii militari. Aflu că aici, la Cerkeskoj a fost format un nou corp, care va fi trimis la front.

Aici sunt mulți răniți și gara e plină de trenuri. Peste o oră plece spre Viza, sperând că Muhktar să fie tot acolo.

Termoi la 9 ajung la jandarmaria din Seraf, pe care o cunosc mai de mult. Acolo sunt și atașajii militari și tot acolo îmi voi petrece noaptea. Ce fericire să ai tot ce-ți trebuie!

Aflu că Muhktar s'a dus la Buzhissar, unde trebuie să fie încă și acum. În timpul nopții plouă iarăș — un adevărat potop.

Sâmbătă 2 Noembrie. Plecarea la orele 7: doi soldați au dispărut fără urmă. Păgăduesc un bacșiș bun conducătorilor, dacă vom ajunge repede.

Cei mai mulți dintre atașajii militari dorm. Bagajele lor n'au sosit încă.

Nădăduim să avem o luptă astăzi. De pe la orele 7 vântul poartă ecoul împușcăturilor. Înaintăm cu greu, izburile sunt desfundate și pârâul cel mai mic e revărsat. După două ceasuri de drum trecem de cavalcada atașajilor și a suitei lor.

Trebuie să-mi urmez drumul cu toată ploaia, care nu mai conținește; înțeteneala crește, sunt cincisprezece ceasuri de când tot mergem, și Viza cu castelul ei cel vechiu abea se întrezărește de departe.

Dar deodată suntem înundați de către o mulțime care țipă asurzitor, trăsuri, căruțe, călări, o ambulantă cu numeroși doctori aleargă învălmășit. Apoi detașamente întregi aleargă nekurește, privind în urmă cu greuză. Cam la o mie de metri de noi se ridică o masă neagră, care înaintează, conducătorii mei nu vor să meargă mai departe.

Sunt eu total încercat, căci am trimis peste noapte un jandarm, căruia i-am încredințat calul, la Cerkeskoj, ca să grăbească trimiterea eloseoanelor de muniții, după cum mă rugat Muhktar prin telefon.

Neapărat că s'a petrecut ceva extraordinar. La întrebările mele nu mi se răspunde de cât foarte încurcat. Escorta noastră a dispărut, conducătorii au făcut stânga în prejur; de altfel asta e tot ceea ce poate fi mai cuminic de făcut, căci, cu noroiul ăsta, e cu neputință să te gândești să înfrunți valurile omenescii, care se năpustesc dinainte.

Valurile ne gonesc mai bine de o oră, mii de fugari ne întrec. Deodată, văd unul dintre conducătorii fugând, tovarășul meu de drum nu ia seama, nu aude strigătele mele acoperite de zarva generală.

Soldații, fără să zică nimic, își aruncă puștile în căruță, ca să

poată fugi mai în voc; ei cel puțin nu se gândesc să le arunce.

Ajungem la un râu. Toți se îngămădesc înaintea podului strîmt, pe care ar vrea să-l treacă cu toții deodată. Învălmășeala e de nedescris.

Boii mei se duc deadreptul în apă, nu-i mai pot conduce; mă sar jos din căruță, dar e prea târziu, căruța se răstoarnă și celelalte căruțe deasemenea.

Căpitanul o ia la fugă ca să pună la adăpost. Îi ordon să rămie cu mine. El însă răspunde: „Dar ce-o să mă fac?” Iată-mă singur în marea asta de noroi, în mijlocul unei mulțimi îndobitocite.

Poruncesc ofițerilor și oamenilor să scape bagajele Pașei, dar nimeni nu mă ascultă.

Văd un soldat, care deshamă un tal prăpădit ca să poată fugi călare. Atunci îmi vine o idee! Îi soinez să îmi dea calul, el mă lovește în piept, când apuc celul de hățari. Îi explic că trebuie să scap bagajele, dar instinctul de conservare prămează în el orice alte considerațiuni. Îi ofer o mijdie, apoi două livre turcești; el sfârșește prin a-mi lăsa calul.

(Va urma)

Viața artistică și literară

Teatrul german din Berlin va juca piesa „Alianța stabilor” a lui Syllem As.

Colaboratorul nostru d. Victor Anestin a lansat prin „Universul” un apel privitor la întemeierea societății „Prieteni științelor”, care să adune laolaltă atât pe intelectuali cât și masele dornice de binefacere culturală. I-au sosit foarte multe adăziuni până acum așa că adunarea constitutivă a societății va fi chiar în cursul acestei luni.

„Le Moniteur oriental” anunță că la Constantinopol se așteaptă sosirea unei trupe române de operetă, care va da reprezentațiuni la teatrul de varietăți.

Un muzeu nou, care se va inaugura săptămâna viitoare, s'a construit la Haarlem, orașul olandez în care și-a făcut educația Petru cel Mare.

În acest muzeu se va instala capodoperile artistului olandez Franz Hals.

În apropiere de Roma, la Velo, s'au găsit urme de civilizație etruscă. S'a scos la iveală partea de jos a unui edificiu, în formă de amfiteatru, găsită la o adâncime de patru metri.

În numărul viitor vom publica un *Ex-libris* asupra noilor serii apărute: *Chilia dragostei* de N. N. Beldiceanu, *Sposedania unui clown* de Victor Estimiu și *Voluntarii* de Ion Dragoslav.

Învățătorii și instituții oltene vor face după 10 Mai mai multe excursiuni culturale în localitățile istorice ale țării noastre.

Ei vor fi conduși de d. C. Teodorescu, inspector al învățământului primar.

Astăzi și mâine se dau serbări artistice în Cișmigiă în beneficiul societății române de aviațiune.

Programul acestor serbări este grandios.

VENUS

de L. REBREANU.

Alexandru Ralea era de vreo opt zile în Roma și încă nu izbutise să isprăvească cu Forul Roman. Fiindcă nici nu se poate isprăvi cu Forul Roman în opt zile. Cu totul altceva a fost forul pe vremea republicei, ca, de pildă, în epoca de aur a lui August sau sub împărații de mai târziu. Fiecare secol trebuie să-l scormonești, să-l găsești printre ruinele acelea mărețe...

Ba chiar, dacă e să vorbim drept, Alexandru nici în Forul Roman n'a pătruns încă decât până la templul lui Saturn, iar templul acesta e de-abia „inceputul începuturilor”. Opt coloane uriașe de granit au mai rămas în picioare și în jurul acestora sunt atâtea de văzut și de cercetat, încât Alexandru nu se îndura să se despartă de ele.

Simțea totuși primejdia grozavă ce-l amenința, zi cu zi, tot mai mult. Guvernul îi dăduse un concediu de patru săptămâni și un ajutor de cincisute de lei... pentru străinătate. Vrea să arate că e demn de această distincție. A venit la Roma cu gândul să studieze Forul Roman pe baza săpăturilor celor mai recente — ca pe urmă, reîntorcându-se la Focșani, să țină niște lecții de filologie clasică să-i meargă vestea.

După o muncă conștiințioasă de opt zile însă deabia ajunsese până la templul lui Saturn. Adevărat că până aci cunoaște Forul oșă de bine, cum își cunoaște palmele. So uită vizitor în zarea depărtată și își dădu seama că, dacă va înainta cu minuțiozitatea de până acum, tocmai peste două săptămâni va ajunge la mormânta coloană a lui Phokas care se îndreaptă orfană spre cerul alburii. Peste trei săptămâni însă îi expiră concediul. Și până atunci hanii îi scad mai repede de cum scade luna pe bolta cerească.

Uneori îi venea să se supere pe guvernul care crede, că, cu cincisute de lei și în patru săptămâni, poți vedea toată Roma, când numai pentru Forul Roman țiar trebuie cel puțin un an de zile ca înfărsit să zică că ai învățat ceva. Dar cum să se supere pe guvern? Mai întâi el, din principiu, e totdeauna guvernamental. Pe urmă fără sprijinul guvernului ar fi putut muri și tot n'ar fi putut să vadă cu ochii orașul visurilor sale!

Roma! Din fiecare lespede de piatră simțea bătaia miilor de ani. Cele opt coloane ale templului îi aduceau aminte vechile bogății, comorile, „aerarium Saturni” din care Iulius Caesar și Antonius s'au înfruptat cu atâta plăcere. Comorile au dispărut; au rămas doar holovanii ca niște inimii despuiate sau ca niște buzunare goale. Ce vrea să știe umbra lui Saturn, care rățacește printre pietrele muzeizite, că un biet profesor de la Focșani n'are decât patruzeci de lire în buzunar, iar acasă o singură hârtie de o sută, ascunsă bine, ca să-i ajungă trei săptămâni!...

A doua zi, dis de dimineață, Ralea urca iar spre Forul Roman, dar hotărât nici să nu se mai uite la templul saturnian; o să meargă, să șoare înainte, să dea gara Forul până diseară. Sunt atâtea de văzut, în Roma, încât pentru un secol întreg deabia îți rămâne o singură clipă. Împărțise Baedekkerul în două zeci și una de zile: în atâtea vreme trebuia să vadă „toată Roma”, deși, la gândul acesta, simțea că i se învârtorec mințile.

Cu cât se apropia însă mai mult de Forul Roman, cu cât era mai sigur că iar o să se oprească la templul lui Saturn. Și se necăjea grozav că și vremea și banii îi sunt măsurati. Niciodată nu-l amărăse mai mult sărăcia, ca în clipele acestea.

Deodată însă luă o hotărâre eroică. Nu se mai duse până la Forul Roman, ci, îndată la Capitoliu, coti bruce la stânga și intră într'un palat spre care alergau și alți străini cu Baedekkerle în mână. Curtea palatului era plină cu statui și monumente antice. Pe o tăbliță de marmură scria: *Museo Capitolino*.

Alexandru trebui să se așeze pe un sarcofag antic. Atât de tare începuse să-i bată inima. Cu un minut în urmă el era un nimeni, un nepotocit fără bani, și acum deodată se pomenește în mijlocul statuilor clasice pe care le-a visat de atâtea ori! Respira, ar fi putut zice, același aer antic, un aer dulce, roman, cald.

Tocmai peste un ceas își veni în fire. Se trezi silabizând inscripția unui monument și se gândi cu spimă, câte lucruri de văzut vor mai fi în caturile de sus ale muzeului! Îi venea să plângă de nezac și de neputință. Se mai învârti puțin prin curte, apoi deodată lăchise ochii și porai glouț spre scară sus. Nu îndrăznea să se uite nici în dreapta, nici în stânga. Se hotărâse să vadă mai întâi en gros toată colecția și numai pe urmă să se întoarcă la amănunte.

Dar deodată rămase ținut pe loc. Își alunecase privirea întâmplător spre o cabină. Il oprise o figură care i se părea grozav de cunoscută, și care îi zâmbea aproape ștrengărește, parcă i-ar fi zis:

— Ai vrut să treci pe lângă mine, ai?

Ralea intră în cabină. Ochii lui mirați zăriră un număr. Răsoi în Baedekker și citi:

— Venus Capitolina.

Respirarea i se curmă o clipă, iar cartea începu să-i tremure ușor în mână.

— Va să zică aici este! Asta e faimoasa! — Își zise uluit, și inima îi bătea ca un ciocan de oțel.

Se uită apoi sfidător în ochii zeiței. Un minut sovăi. Pe urmă murmură cu o amăgire sinceră:

— Mi-o închipuim mai frumoasă!

Admirația începu să-i dispară și, în aceeași măsură, se invetșei. În Baedekker, lângă numărul statuei, scrie: „Învârtiți!” Atinsei nepăsător statuia. Soțul scârțâi discret, iar spatele zeiței se întoarse încet spre lumină.

— Aha — zise Ralea, scriind cu degetul o curbă în aer — conturul e splendid! Așa ceva numai un artist clasic poate face!... Păcat numai că i-a greșit figura!...

Alexandru eși din cabină. Dar abia făcu câțiva pași și se opri.

— Eu sunt orb sau lumea e oarbă! Ia s'o mai vad odată!...

Intră iar în cabină. Pe buzele zeiței plutea același zâmbet ștrengăresc. Se uită în jos cu o demnitate nepusă, aproape ironică, iar cu mâinile amândouă se apăra, pudică, împotriva ochilor barbari.

Profesorul de la Focșani atinse iarăși statuia, dar cu mâini mai pioase, și începu iar a o învârti, dar cu atâta umilință, parcă ar fi vrut să-i ceară iertare. Zeița însă privea mândră pe deasupra capului lui în depărtarea miilor de ani. În liniștea-i princiară parcă nici nu-i păsa, cine și când îi descopere grațiile armonice.

În vremea aceasta intră un domn cu Baedekker. Străinul căută o clipă, în cartea roză, numărul, privi o clipă, încrămenit, statuia, făcu un semn cu creionul în carte, și plecă. Zeița se uită liniștită în urma lui, dar în liniștea aceasta era o ironie zdrobitoare, care, parcă îi durea și pe Ralea.

Profesorul dela Focșani roși, vâri repede Baedekkerul în buzunar și, închinându-se umil, ca credincioșii în fața altarului, privi formele Afroditelor născută din spuma mării, care și acum, după miile de ani, ascund într'insele tsine dumnezeiești. Și nu se desmetea decât atunci când un

servitor îi aduse aminte că trebuie să închidă muzeul...

A doua zi, mergând spre Forul Roman, nu se putu stăpâni să nu se oprească măcar un minut în cabina Venerlei. Stătu însă multă vreme la picioarele zeiței, deși simțea că își neglijează datoriile lui de profesor. Din pricina Afroditelor neglijează Forul Roman care este cartea cea adevărată a istoriei, pe când Venus nu e decât un basm frumos. Dar neglijența aceasta era atât de dulce! În cabina zeiței parcă zâmbea o bucată de cer attic. Italea se simțea liber, independent și mare. Începu a vedea tot mai lămurit că trebuie să stai ore întregi în rața frumuseții ca să-ți pătrundă sufletul întreg, să te transforme cu desăvârșire. Cu cât privea mai mult statuia, cu atât i se deschideau orizonturi mai largi. Citații poetice, amintiri, fragmente îi răsăreau în minte prefăcându-se în adevăruri vii, înțelese.

Și de-acum înainte Venus era, pentru Ralea, ca lumina soarelui, ca a-erul. Se ducea la dansa ca la o amantă. O iubea cu o iubire curată, sublimă și nelindolnică și era cu atât mai fericit că putea să ascundă guvernului de la București iubirea lui de la Roma.

Dar într-o zi... cele patru săptămâni trecuseră. Alexandru trebuia să plece. Cinstea și datoria îl chemau acasă. Îi erau calculate toate minutele și toate paralele. Nu mai putea nici măcar să meargă să-și ia rămas bun dela Venus. Stătea trist și abătut în sala de așteptare a gării. Porumbei albi sburau pe sub coperișul de sticlă parcă i-ar fi adus ultimul adio dela Venus. Și deodată se pomenește cu însăși zeița în față, cu zeița care îi zâmbea și-l chema. Era o fotografie mare, atârnată în vitrina librăriei din gară. Sirena fluera. Îi mai rămânea doar o clipă.

— Cât costă? — întrebă brusc pe negustor.

Scoase hotărât cea din urmă hârtie din buzunar și o puse pe teșghea...

Ce să mai spunem?... A călătorit cu trenul trei zile, nemâncat și nebăut, căci dela Roma până la Focșani e cam mult. Trei zile numai cu chipul zeiței a trăit. Dar a răbdăi bucurios, parcă ar fi fost vorba de o aventură de dragoste. Și cu cât se depărta mai mult de Venus, cu atât era mai fericit că duce cu dânsul cel puțin chipul zeiței, celei mai fermecătoare...

PULBERE DE IDEI

Fală (bătrână). — Caricatura virginității.

Gemeni. — O factură în dublu exemplar.

Generalisim. — Directorul de scenă în teatrul războiului.

Lingușitor. — Un soare cu dinți.

Moarte. — „Ultima oră” din jurnalul vieții.

Sofronie Ivanovici

MARE
alesnire de plată

PIANINE NOUI
DIN CELE MAI BUNE FABRICI
VINDE FĂRĂ NICI UN ACONT
In rate lunare a lei 40

Georg Degen, București
Alături de Cofetăria Caspa.

Voți să faceți să nu mai bea

pe bărbatul, sul, nevasta, sora, liica, sau pe vre-o rudă mai apropiată, adresati-vă la noi. Vă vom ajuta printr'un procedeu ușor și eficient, căci am mai scăpat miile de ființe de sărăcie, mizerie și ruină.

Vă vom arăta cu metoda noastră, punerea în aplicare fără ca pățimășul să observe cât de puțin. În cele mai multe cazuri nu poate nici să priceapă, căci neputând suporta de loc spiritul, crede că vina este a abuzului băuturii.

Noi primim zilnic o mulțime de scrisori de mulțumire, de la bărbați și femei de toate clasele, bogății și săraci, cari au fost remediați cu strălucit succes. Corespondența sosește cu cea mai mare discrețiune, și pentru inocenta metodei garantăm și citim ceea-ce ne scrie dl Unrein Franz din Resiczabanya:

Prea stimat domn, Kopenhaga, Danemarca.

Vă rog să-i așa de bun și trimiteți-mi 2 cutii cu poșta, ramburs pentru lei 20. Am două prieteni cari s'au dedat rău beției și voesc să-i vindec.

Eu însumi am probat efectul lui «Kino», pe când eram un bun băutor și nu știam cum să mă abțin. De când însă am luat praful «Kino» m'am făcut cu totul alt om, sunt sănătos și am cu totul o altă viață cu familia mea. Mulțumindu-vă mult pentru efectele lui «Kino», vă rog a-mi trimite imediat. Voi recomanda încă la mulți că «Kino» este un mijloc foarte eficace contra beției.

Resiczabanya, Dec. 1911.

Cu stimă, Unrein Franz.

Preparatul nostru se vinde pentru minimul preț de Lei 10, și-l trimitem contra cost sau ramburs dacă scriți la adresa noastră din Kopenhaga.

Kino-Institut, Kopenhaga K. 10. Danemarka

Scrisorile merg cu 25 bani, cărțile poștale cu 40 bani.

Reclama e sufletul comerțului

NOUILE MARI PREMII

ce se vor oferi de

ZIARUL „UNIVERSUL“

abonaților săi la tragerea de la 21 Mai 1913:

Lei 7.000 Lei

în bonuri comunale 4 la sută

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 9-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre, de cel mai recomandabil depozit de mobile de fier și bronz
Industria Metalică MARCU, bulevardul Elisabeta No. 8, București.

Jumătate Garnitură Mobilă

COMPUSĂ DIN: O CANAPEA, DOUĂ FOTOLIURI ȘI PATRU SCAUNE.

0 Oglindă venetiană. - 0 masă elegantă de mahon cu cristal. -

0 frumoasă Lampă pentru atârnat. - 0 Mașină de cusut p. mână

Toate acestea cumpărate dela marele magazin de mobilat MARCC DATTELKREMER, strada Carol No. 62, București.

Un Dormitor de lemn fin

construit în marea fabrică de Mobile de lemn MARIN V. GANEA, șoseaua Miha-Bravul No. 37 și strada Șerbăntică No. 10. —
Suceșala: Calea Victoriei No. 107.

UN GRAMOFON foarte elegant, cutia de stejar, cu plachete de mel și tin nichelat, cu 6 plăci duble, adică 12 cântec.

UN FLAUT DE ABANOS, cu 12 clape, într-o cutie fină căptușită cu catifea.

UNA VIOLĂ FINĂ cu arcuș și accesorii de rezervă.

Toate aceste cumpărate de la Marele Magazin de muzică Jean Feder, București, calea Victoriei 54, Furnisorul Curții Regale.

UNA MADOLINA mabană, de palisandru, ornamentată, cu țesătura prelungită, specială pentru concert.

UNA CHITARA cu mecanică.

UNA HARMONICA cu două rânduri, cu 19 clape și 4 basuri, burduful dublu, cu colțuri de me al.

Cumpărate de la Magazinul de muzică «La Harpa», București, strada Colței No. 5.

UNA JARDINIERA de argint de China, oxidată și aurită, cu 4 picioare și două mânere, cu un cristal frumos șlefuit.

UNA FRUCTIERA de argint de China, în parte aurită, cu telerul de cristal, gravat broderie și șlefuit.

UN SERVICIU PENTRU BERE, compus din o carafă și patru pahare de cristal, pe o tăviță argintată cu două mâne e.

Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterii Th. Radivon, bulevardul Elisabeta No. 8 bis.

UNA PENDULA MODERNĂ de stejar ce se întoarce odată la 15 zile.

UN CEASORNIC DE AUR 14 karate, cu trei capace, frumos gravate și emailate, pentru dame.

UNA GARNITURA DE AUR 14 karate, compusă din o pereche cercei, o broșă și un inel, toate cu pietre Simil, Brilliant și Perle.

UN CEASORNIC DE BIROU cu călîmără, formă modernă și frumos nichelat.

Toate acestea cumpărate de la cunoscutul și bine asortatul magazin «Ceasornicaria Colței», București, str. Colței No. 31.

UNA BICICLETA ELEGANTĂ «SPORT» cu roata liberă și irână automată prin contrapedalare.

UNA PUȘCA de vânătoare cu două țevi, țevile de oțel, «Bayard», din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard». Această armă are 4 zăvoare de siguranță, țeava stîngă choke-bore și poate întrebunța atât pușcarea neagră, cât și pușcarea fără fum.

UNA CARABINA semi-automată de mare precizie «Pieper» cu trul garantat p. ecis.

UN REVOLVER SISTEMATIC.

Cumpărate de la marele magazin de arme B. D. Zismann, furn. orul Curții Regale, calea Victoriei No. 44, București.

3 CEASOARNICE DE AUR 14 karate cu câte 3 capace foarte frumos gravate, toate pentru dame.

3 LANȚIȘOARE DE AUR 14 karate, pentru d-soare.

6 CEASOARNICE de argint rusec, cu 3 capace, p. bărbați.

6 CEASOARNICE DE ARGINT VERITABIL, cu 3 capace, pentru bărbați.

6 CEASOARNICE DE NIKEL, cu 2 capace, p. bărbați.

6 CEASOARNICE DE ARGINT «Marca Arpad» cu 2 capace frumos gravate, pentru bărbați.

6 CEASOARNICE DE METAL argintat, cu câte 3 capace pentru bărbați.

4 LANȚIȘOARE DE ATÂRNAT LA GAT, de argint aurit pentru dame.

7 SPLENDIDE LANȚIȘOARE de argint 800, p. dame.

UN SPLENDID CEASORNIC DE AUR 14 karate, cu 3 capace, foarte fin gravat, având și port-fotografie, pentru dame.

UN CEASORNIC DE AUR AMERICAN, cu 3 capace, pentru bărbat.

UN CEASORNIC DE AUR pentru bărbat, 14 karate, cu 3 capace, frumos gravat, având pe capac loc pentru gravură.

2 CEASURI SPLENDIDE DE ARGINT pentru bărbați.

UN CEASORNIC de metal aurit pentru bărbat.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din interesanta scriere «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași: Pe un an lei 18; pe șase luni lei 9.15; p. 3 luni lei 4.05.

Pentru a concura în premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri; cei pe șase luni 15 și cei pe 3 luni 5 bonuri.

Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri, pentru tragerea următoare.

Administrația „UNIVERSULUI” nu întrebunțează încasatori.

Plata abonamentelor se va face direct la cassa administrației ziarului, prin mandat postal sau în persoană.